

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie

Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie

Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem

obowiązujące w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

w Krakowie

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników i współpracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik i współpracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik i współpracownik PCPR realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej organizacji oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

1. Za pracownika PCPR w rozumieniu „Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem” uważa się osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy cywilno – prawnej, wolontariusza, osoby sprawujące faktyczną opiekę nad dzieckiem.
2. Dzieckiem jest każda osoba przed ukończeniem 18 roku życia.

3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu (w tym: rodzina zastępcza).
4. Zgoda opiekuna dziecka oznacza pisemną zgodę co najmniej jednego z opiekunów dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować opiekunów o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekuńczy.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zaniedbywanie dziecka przez jego opiekunów.
6. Krzywdzeniem jest:
7. przemoc fizyczna – czyli celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
8. przemoc emocjonalna – czyli powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.
9. przemoc seksualna – czyli angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez inną osobę. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm).
10. zaniedbywanie – czyli niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
11. Jeżeli do przemocy dochodzi w środowisku rodzinnym, mówimy o przemocy domowej.

12. **Niebieska Karta:**

Procedura „Niebieskiej Karty” jest narzędziem, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, ale także współpraca przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej.

Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje:

- osoby doznające przemocy domowej,
- osoby stosujące przemoc domową, przez które należy rozumieć wyłącznie osoby pełnoletnie, które dopuszczają się przemocy domowej wobec osób doznających przemocy domowej.

Wszczęcia procedury NIEBIESKIEJ KARTY dokonują poniższe osoby, wypełniając formularz „Niebieska Karta-A”

- a. pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- b. funkcjonariusz Policji;
- c. żołnierz Żandarmerii Wojskowej w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową;
- d. pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- e. asystent rodziny;
- f. nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- g. osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny
- h. przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- i. pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji; oświaty; ochrony zdrowia; lub organizacji pozarządowych.

Rozdział II

Zasady weryfikacji kadry mającej bezpośredni kontakt z małoletnimi oraz osób kandydujących do sprawowania rodzinnych form pieczy zastępczej

§ 1

Zgodnie z art. 42 ustawy z dn. 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024r. poz. 177 t.j.) pełnienie wszelkich form rodzinnej pieczy zastępczej może być powierzone osobom, które:

1. dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
2. nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
3. wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;

4. nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;

5. są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:

a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r.

o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. z 2023r. poz. 1426 t.j.)

b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;

6. przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z tym że w przypadku cudzoziemców ich pobyt jest legalny;

7. zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:

a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,

b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,

c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego;

8. nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

9. nie figurują w bazie danych Krajowego Rejestru Karnego

§ 2

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

§ 3

1. Osoba, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub

wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
3. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w ust. 1 lub 2, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
4. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 1-3, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi
5. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 i 4, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści:

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

§ 4

Zgodnie z art. 78 ustawy z dn. 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024r. poz. 177 t.j.) koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej może być osoba, która:

1. posiada:

a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub

b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki,

nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej oraz co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dzieckiem i rodziną lub co najmniej roczne doświadczenie jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka;

2. nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
3. wypełnia obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
4. nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
5. nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;
6. daje rękojmię należytej realizacji zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

§ 5

Zgodnie z art. 64 ust. 5 ustawy z dn. 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024r. poz. 177 t.j.) osobą zatrudnioną do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich może być wyłącznie osoba wskazana lub zaakceptowana przez prowadzącego rodzinny dom dziecka, która:

1. nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej ograniczona ani zawieszona;
2. wypełnia obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
3. nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
4. nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

§ 6

Zgodnie z **Ustawą z dnia 13.05.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560 t.j.)** oraz z Programem „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - w przypadku, gdy usługi opieki wytchnieniowej będą świadczone dla członków rodziny lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności, w odniesieniu do osób, które mają świadczyć usługi opieki wytchnieniowej, wymagane są:

1) zaświadczenie o niekaralności;

2) informacja o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przepływstw na Tle Seksualnym w postaci wydruku pobranej informacji z Rejestru;

3) pisemna akceptacja osoby, która ma świadczyć usługę opieki wychowawczej ze strony rodzica lub opiekuna prawnego dziecka z niepełnosprawnością.

Zgodnie z **Ustawą z dnia 13.05.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560 t.j.)** z Programem „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – w przypadku, gdy usługi asystencji osobistej będą świadczone na rzecz dzieci z niepełnosprawnościami w odniesieniu do osoby, która ma świadczyć usługi asystencji osobistej, wymagane są:

1) zaświadczenie o niekaralności;

2) informacja o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przepływstw na Tle Seksualnym w postaci wydruku pobranej informacji z Rejestru;

3) pisemna akceptacja osoby asystenta ze strony rodzica lub opiekuna prawnego dziecka z niepełnosprawnością.

§ 7

1. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko – dziecko ustalone w PCPR.

Rozdział III

Przygotowanie pracowników do stosowania standardów

§ 1

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania standardów jest Dyrektor PCPR, a bezpośrednio wyznaczony przez niego pracownik PCPR.
2. Pracownicy PCPR zostaną przygotowani do stosowania standardów w drodze spotkania szkoleniowego, w trakcie którego zostaną zapoznani z zapisami niniejszych Standardów i zobowiązani do ich stosowania. W przypadku nieobecności pracownika, Dyrektor PCPR lub wyznaczony pracownik PCPR przeprowadza indywidualne szkolenie.

3. Z przeprowadzonego spotkania szkoleniowego sporządza się listę obecności oraz załącza się zobowiązanie pracowników do przestrzegania Standardów.

§ 2

1. Rodziny zastępcze zawodowe, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, osoby świadczące usługi asystencji osobistej, osoby świadczące usługi opieki wytchnieniowej oraz osoby zatrudnione do pomocy w opiece nad dziećmi i w pracach gospodarskich są zobowiązane do stosowania niniejszych standardów postanowieniami umów odpowiednio o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej zawodowej, prowadzeniu rodzinnego domu dziecka, umów na podstawie programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” oraz „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego o wykonywanie zadań związanych z pomocą przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
2. Rodzinom zastępczym niezawodowym i spokrewnionym osoba odpowiedzialna, o której mowa w § 1 przesyła Standardy drogą pocztową (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru) z informacją o obowiązku ich stosowania.
3. Rodziny zastępcze są zobowiązane do zapoznania małoletnich i rodziców biologicznych z opracowanymi standardami oraz ich stosowania. W przypadku organizacji spotkań rodziców biologicznych z dziećmi na terenie PCPR, z opracowanymi standardami rodzice są zapoznawani podczas spotkania organizacyjnego poprzedzającego kontakty z dziećmi.
4. Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w PCPR w Krakowie umieszcza się na stronie internetowej PCPR, na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR w Krakowie oraz w filii w Skawinie.

Rozdział IV

Bezpieczny kontakt z dziećmi

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 1

1. Pracownicy Powiatowego Centrum posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy PCPR podejmują rozmowę z opiekunami zastępczymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania pomocy dla siebie i dziecka.

3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział V

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 1

1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego przebywającego w rodzinnej formie pieczy zastępczej, pracownik PCPR, w obecności psychologa, ma obowiązek wysłuchania na osobności małoletniego, a następnie przeprowadzenia rozmowy z opiekunami zastępczymi, innymi małoletnimi przebywającymi pod opieką danej rodziny oraz innymi świadkami zdarzenia.
2. Po rozmowie pracownicy w tym samym dniu konsultują się z kierownikiem działu/Dyrektorem PCPR co do decyzji dotyczącej dalszego postępowania w danej sprawie.
3. W przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka przez opiekunów zastępczych, w uzgodnieniu z kierownikiem działu zabezpiecza się dziecko/dzieci poprzez przeniesienie go/ich do innej formy pieczy zastępczej.
4. Pracownik, który podejrzewa stosowanie przemocy wobec małoletniego sporządza notatkę służbową z przeprowadzonych rozmów. Na jej podstawie Dyrektor PCPR oraz niezwłocznie informuje o podejrzeniu Sąd Rodzinny, Prokuraturę lub Policję.
5. Oryginał notatki umieszcza się w teczce indywidualnej dziecka, a całe zdarzenie zostaje zarejestrowane w prowadzonym rejestrze.
6. Do czasu wyjaśnienia przez sąd sytuacji w rodzinie, co do której istnieje podejrzenie krzywdzenia dziecka, nie powierza się pod opiekę innych małoletnich.
7. W przypadku sprawowania przez w/w rodzinę opieki nad większą ilością dzieci, do czasu wyjaśnienia przez sąd sytuacji w rodzinie, należy zintensyfikować nadzór nad rodziną poprzez częste, niezapowiedziane wizyty w rodzinie.
8. Małoletnim, wobec których zachodzi podejrzenie krzywdzenia lub skrzywdzonych, opiekun zastępczy lub pracownik PCPR zapewnia pomoc medyczną oraz wsparcie psychologiczne.
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w pkt 4.

10. W sytuacji, gdy podczas wykonywania swoich obowiązków pracownik PCPR posiędzie informację o podejrzeniu krzywdzenia dziecka przez rówieśników lub osobę dorosłą na terenie szkoły/przedszkola, do której dziecko uczęszcza, zobowiązany jest do poinformowania o swoich podejrzeniach opiekunów zastępczych oraz pedagoga placówki lub psychologa i dyrektora placówki edukacyjnej. Z rozmów sporządza się notatkę służbową.

11. W przypadku powzięcia informacji o krzywdzeniu dziecka przez osoby świadczące usługi asystencji osobistej lub osoby świadczące usługi opieki wytchnieniowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie rozwiązuje umowę o świadczenie ww usług w trybie natychmiastowym.

Rozdział VI

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dziecka

§ 1

1. PCPR zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Pracownicy Powiatowego Centrum mają obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarzają, oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownicy PCPR są uprawnieni do przetwarzania danych osobowych dzieci i udostępniania tych danych w ramach zespołu oceniającego sytuację dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz na wniosek instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.
5. Pracownik Centrum może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.
6. Pracownik lub współpracownik PCPR nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani jego opiekunach, a także wizerunku dziecka.
7. Pracownik lub współpracownik PCPR, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunami dziecka i zapytać ich o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik lub współpracownik podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekunów dziecka wyłącznie w sytuacji, gdy opiekun zastępczy jest jednocześnie opiekunem prawnym dziecka.
8. Pracownik lub współpracownik PCPR nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi.

9. Pracownik lub współpracownik PCPR nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik/współpracownik jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
10. Pracownik lub współpracownik PCPR, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może się wypowiedzieć w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna - wyłącznie za uprzednim wyrażeniem pisemnej zgody przez opiekuna zastępczego dziecka, o ile jest on jego opiekunem prawnym.
11. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna zastępczego lub prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

Rozdział VII

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 1

1. Rodziny zastępcze zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, są zobowiązane podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.
2. Rodziny zastępcze mają obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. W miarę możliwości rodziny zastępcze oraz małoletni uczestniczą w szkoleniach dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pracownik PCPR uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale IV niniejszych Standardów.

Rozdział VIII

Zasady bezpiecznych relacji opiekunów zastępczych oraz pracowników PCPR z dziećmi

§ 1

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez rodziny zastępcze oraz pracowników PCPR jest

działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Dorośli traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Opiekunowie zastępczy i pracownicy PCPR realizując te cele działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji dorosłych z dziećmi obowiązują opiekunów zastępczych, domowników oraz pracowników i współpracowników PCPR.

2. W relacjach z dziećmi pracownicy PCPR są zobowiązani do utrzymywania profesjonalnej z nimi relacji i każdorazowego rozważenia, czy reakcja pracownika, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Pracownik powinien działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji jego zachowania.

§ 2

1. Zasady komunikacji z dziećmi:
  - a) w komunikacji z dziećmi należy zachować cierpliwość i szacunek
  - b) należy uważnie słuchać dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i możliwości zrozumienia danej sytuacji
  - c) nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka
  - d) nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci
  - e) nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej
  - f) należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.
2. W sytuacji kiedy dziecko czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, należy poinformować je o możliwości opowiedzenia tego pracownikowi PCPR lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i możliwości oczekiwania odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

§ 3

1. Zasady działania z dziećmi:
  - a) należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd
  - b) należy unikać faworyzowania dzieci
  - c) nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę

§ 4

1. Zasady kontaktu fizycznego z dziećmi:
  - a) każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne.
  - b) nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka
  - c) nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny
  - d) należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wycuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic
  - e) kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy
  - f) w sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, należy unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety.

2. Kontakt fizyczny z dzieckiem może być stosowny i spełniać zasady bezpiecznego kontaktu kiedy: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Należy zawsze kierować się swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując reakcję dziecka i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

Rozdział IX

Monitoring stosowania standardów

§ 1

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie realizacji niniejszych Standardów Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem jest pracownik wyznaczony przez Dyrektora PCPR.
2. Osoba odpowiedzialna przeprowadza wśród pracowników Centrum (w tym osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą), raz na rok, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów.
3. Osoba odpowiedzialna za monitorowanie Standardów dokonuje opracowania wyników ankiety i sporządza raport z monitorowania, który następnie przekazuje dyrektorowi Centrum.
4. Jeśli zachodzi taka potrzeba, dyrektor Centrum w oparciu o wyniki ankiety, wprowadza do opracowanych Standardów niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

WAŻNE INFORMACJE DLA MAŁOLETNICH !!!

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie! Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- Ośrodki pomocy społecznej – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Radziwiłłowska 8B, tel. 12 421 92 82 – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- Sądy opiekuńcze – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- Placówki ochrony zdrowia – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Możesz zadzwonić do:

Ø 112 - Numer alarmowy - zadzwoń pod ten numer, jeśli zagrożone jest życie lub zdrowie dziecka i niezbędna jest interwencja policji, straży pożarnej lub pogotowia.

997 - Policja

998 - Straż Pożarna

999 - Pogotowie Ratunkowe

Ø 800 12 12 12 - Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka - to telefon skierowany do wszystkich dzieci, które potrzebują pomocy. Jeśli zadzwonisz pod ten numer, będziesz mógł/mogła porozmawiać ze specjalistą, który postara Ci się pomóc. Pod numer interwencyjny mogą

też dzwonić osoby dorosłe, aby zgłosić problemy dzieci lub rażące zaniedbania względem nich.

Ø 116 111 - Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży - Jeżeli czujesz się krzywdzony i potrzebujesz pomocy

Ø 116 123 - Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” - to numer, pod który mogą dzwonić ofiary przemocy w rodzinie, a także osoby, które usłyszały o takiej przemocy lub są jej świadkami.

- **800 100 100 - Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawach dotyczących bezpieczeństwa dzieci** - to bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie pomocy psychologicznej dla dzieci, które przeżywają kłopoty i trudności takie jak: agresja, przemoc w szkole, cyberprzemoc, zagrożenia związane z nowymi technologiami, wykorzystanie seksualne, kontakt z substancjami psychoaktywnymi, depresja i obniżony nastrój, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania.

Załączniki do opracowanych standardów:

[Oświadczenie nr 1 o krajach zamieszkaniaPobierz](#)

[Oświadczenie nr 2 o niekaralności i zobowiązaniePobierz](#)

[Oświadczenie nr 3 o niekaralnościPobierz](#)

[Monitoring - ankietaPobierz](#)

[Standardy: Treść powyższej informacji w wersji WORDPobierz](#)

[Standardy-wersja-graficznaPobierz](#)

Tekst alternatywny do wersji graficznej:

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE W KRAKOWIE

Krzywdzenie dzieci TO: przemoc fizyczna i psychiczna, wykorzystanie seksualne oraz zaniedbanie.

Pamiętaj:

- Nikt nie ma prawa robić Ci zdjęć oraz nagrywać Twojego wizerunku, bez zgody Twojej oraz Twoich opiekunów,
- Nikt nie ma prawa dotykać Cię w sposób, który przekracza granice właściwego zachowania.
- Żadna forma krzywdzenia nie może usprawiedliwana. Nikt nie ma prawa Cię krzywdzić (ani rodzic, ani opiekun, ani żaden inny dorosły, rówieśnik)

WAŻNE TELEFONY

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – 800 12 12 12

- Całodobowa, bezpłatna, ogólnopolska infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli – 800 080 222

- Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – 116 111

- Jeśli chcesz o czymś porozmawiać, czymś się podzielić, coś cię dręczy – możesz o tym powiedzieć pracownikowi PCPR, który odwiedza Twoją rodzinę, pedagogowi lub psychologowi w szkole lub innej zaufanej osobie.